
FOLKETINGET

Europaudvalget

EU-konsulenten og Folketingets repræsentant ved EU

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer
Dato: 13. december 2012

EU-Domstolen annullerer Europa-Parlamentets beslutninger om at begrænse Parlamentets møder i Strasbourg

Sammenfatning

EU-domstolen har den 13. december 2012 annulleret Europa-Parlamentets afgørelser fra 2011 om at holde 2 årlige plenarforsamlinger inden for samme uge. Sagen var anlagt af Frankrig, som beskyldte Parlamentet for at tilsidesætte en protokol til Lissabontraktaten, som fastslår Parlamentets hjemsted.

Sagen er en udløber af den lange strid om det såkaldte "rejsecirkus", som tvinger Europa-Parlamentets medlemmer og deres medarbejde til 12 gange om året at rejse fra Bruxelles til Strasbourg for at afholde plenarmøder.

EU-Domstolen i Luxembourg har den 13. december 2012 afsagt dom i en sag anlagt af Frankrig mod Europa-Parlamentet¹. Frankrig havde gjort gældende, at Europa-Parlamentet overtrådte Protokol nr. 6, som fastlægger hjemstedet for EU's institutioner, da den besluttede, at to af Europa-Parlamentets månedlige samlinger i Strasbourg skulle afholdes i samme uge. Domstolen giver Frankrig medhold. Parlamentets afgørelser var i strid med traktaterne.

Sagen er en udløber af den lange strid om det såkaldte "rejsecirkus", som tvinger Europa-Parlamentets medlemmer og deres medarbejde til 12 gange om året at forlade deres kontorer i Bruxelles til for at afholde plenarmøder i Strasbourg.

Rejsecirkuset – kort fortalt

Forklaringen bag Parlamentets såkaldte "rejsecirkus" er historisk. Efter oprettelsen af Kul- og Stålfællesskabet i 1951 holdt den parlamentariske forsamling, som senere blev til Europa-Parlamentet, sine møder i Europarådets lokaler i Strasbourg, som var det eneste sted med passende lokaler og tolkeudstyr til en forsamling af den størrelse. Men efterhånden som EU's institutioner udviklede sig og flere og flere beslutninger blev truffet fra Bruxelles, begyndte Europa-Parlamentets parlamentariske udvalg at holde møder i Bruxelles, for at være tættere på Kommissionen og Rådet.

Det var dog ikke fra starten bestemt i EU's traktatgrundlag, hvor Parlamentets hjemsted skulle ligge. Men der havde efterhånden udviklet sig en praksis om, at plenarmøder blev holdt i Strasbourg. Så da Parlamentet i 1985 besluttede at bygge en ny mødesal i Bruxelles, lagde Frankrig – som havde betydelig interesse i at bevare Strasbourg som centrum for EU – stort pres på for at sikre, at Parlamentet fik fast placering i Strasbourg. Det hele kulminerede med en beslutning truffet på Edinburgh-topmødet i 1992. Beslutningen indebar, at Parlamentet skulle have hjemsted i Strasbourg og dér skulle holde sine 12 månedlige plenarmøder. Yderligere plenarmøder skulle holdes i Bruxelles. Beslutningen blev i 1999 indskrevet i Protokol nr. 6 til Amsterdamtraktaten.

Hvad siger traktaten om Parlamentets hjemsted?

Reglerne for Europa-Parlamentets hjemsted blev oprindeligt nedfældet i Edinburgh-Afgørelsen fra 1992. I 1999 blev Afgørelsen i forbindelse med Amsterdamtraktaten indskrevet i Protokollen om EU-institutionernes hjemsted,

¹ Forenede sager C-237/11 og C-238/11.

Dermed blev afgørelsen ophøjet til en del af EU's traktatgrundlag. Protokollen bestemmer bl.a.:

"Europa-Parlamentet har hjemsted i Strasbourg og afholder dér de tolv månedlige plenarmøderækker, herunder også budgetmøderækken. Yderligere plenarmøderækker afholdes i Bruxelles. Europa-Parlamentets udvalg holder deres møder i Bruxelles. Europa-Parlamentets Generalsekretariat og dets tjenester er fortsat placeret i Luxembourg"

En ændring af protokollen kræver en traktatændring, og dermed enstemmighed mellem EU-landenes regeringer.

Ikke første sag om Parlamentets placering

Det er ikke første gang, et EU-land sagsøger Parlamentet ved Domstolen om Europa-Parlamentets mødesteder eller placeringen af dets tjenester².

Da Parlamentet i 1981 besluttede at have plenarmøder i Strasbourg og udvalgmøder i Bruxelles, besluttede man også, at Parlamentets Generalsekretariat skulle tilpasses i overensstemmelse hermed. Luxembourg – som også råder over lokaler til Parlamentet, herunder en plenarsal – var utilfreds med beslutningen og anlagde sag ved Domstolen, men tabte. Domstolen mente, at Luxembourg ikke kunne forhindre Parlamentet i at stoppe med plenarmøder i Luxembourg, fordi disse ikke var en del af "status quo".

I juli 1983 besluttede Parlamentet at dele sit Generalsekretariat op i to, hvoraf den ene del skulle tage sig af plenarmøder i Strasbourg, og den anden tage sig af udvalgmøder i Bruxelles. Igen gik Luxembourg til Domstolen, denne gang med held. Domstolen vurderede, at Parlamentets beslutning var et brud på status quo³.

Og endelig besluttede Parlamentet i nogle år efter Edinburgh-afgørelsen fra 1992, at det af praktiske årsager ikke ville afholde alle 12 månedlige samlinger. Frankrig anlagde sag mod Parlamentet og fik medhold. I sin dom fra oktober 1997⁴ fastslog Domstolen, at Parlamentet skulle afholde 12 plenarmøder om året i Strasbourg. I de år, hvor der er valg til Parlamentet, kan antallet

² Se bl.a. fra EP's informationskontor i Danmark:
<http://www.europarl.dk/view/da/forside/rejsecirkus.html>

³ Sag C-108/83.

⁴ Sag C-345/95.

dog begrænses til 11. Dommen fastslog, at Parlamentet ikke må planlægge at afholde plenarmøder i Bruxelles, medmindre man først har planlagt for afholdelse af de 12 (11) plenarmøder i Strasbourg.

Hvad gik den nye sag ud på?

I marts 2011 vedtog Europa-Parlamentet to afgørelser om Parlamentets kalender for hhv. 2012 og 2013. Afgørelserne indebar, at Parlamentet i oktober måned i både 2012 og 2013 skulle afholde to af de 12 plenarmøderækker i Strasbourg lige efter hinanden, dvs. i den samme uge. Desuden blev varigheden af hver af disse møderækker reduceret fra 4 til 2 dage.

Forslaget om flytningen af de to mødeperioder havde baggrund i, at der på grund af EU-institutionernes sædvanlige sommerferie i august er tradition for at flytte den månedlige plenarmøderække i august til oktober. Der plejer derfor at blive afholdt to plenarmøderækker i Strasbourg i oktober måned.

Imidlertid var konsekvensen af Parlamentets ændring, at den ene af de to oktober-sessioner reelt bortfaldt, og at antallet af uger om året, i hvilke der skulle holdes samlinger i Strasbourg, reelt blev kortet ned fra 12 til 11 uger.

Frankrig indbragte derfor sagen for EU-Domstolen med påstand om, at de to afgørelser skulle annulleres, fordi de var i strid med Protokollen.

Hvad siger EU-Domstolen i dommen fra 13. december?

EU-Domstolen henviser til sin egen retspraksis om fortolkning af Edinburgh-afgørelsen, og navnlig til sin dom fra 1997 (se ovenfor), som fastslog, at kravet om 12 samlinger om året i Strasbourg ikke kunne fraviges.

Domstolen bemærkede, at EU-landene med Edinburgh-Afgørelsen har ønsket at Parlamentets hjemsted i Strasbourg er det sted, hvor der "med regelmæssige mellemrum skal afholdes tolv ordinære plenarmøderækker". Domstolen konstaterer, at Europa-Parlamentets to afgørelser betyder, at de månedlige plenarmøderækker på hver fire dage, som oprindeligt var fastsat i oktober i 2012 og 2013, blev erstattet af to plenarmøderækker på hver to dage

I den forbindelse fastslår Domstolen, at en møderække, for at kunne betragtes som en »ordinær«, skal svare til de øvrige ordinære månedlige møderækker, bl.a. for så vidt angår deres varighed. Det gør de ikke for de to møder, der ligger i samme uge, idet de er halvt så lange - 2 dage - som de ordinære, som er på 4 dage. I øvrigt har Parlamentet ikke fremført grunde vedrørende

udøvelsen af dens interne organiseringsbeføjelse, som til trods for den fortsatte forøgelse af Parlamentets kompetencer kan begrunde den store nedsættelse af mødernes varighed i 2012 og 2013.

Domstolen slutter af med at bemærke, at selv om man anerkender ulemperne og omkostningerne ved, at Parlamentet har flere arbejdssteder, er det hverken op til Parlamentet eller EU-Domstolen, men i givet fald EU til -landene selv at ændre reglerne om Parlamentets hjemsted.

På den baggrund annullerer Domstolen Parlamentets to afgørelser, som fastlægger kalenderne for 2012 og 2013.

Reaktioner fra Europa-Parlamentet

Selvom EU-Domstolen dom var forventet, blev den alligevel modtaget med ærgrelse i Europa-Parlamentet, hvor hovedparten af medlemmer mener, at Europa-Parlamentet bør have ét hjemsted – og at det skal være i Bruxelles. MEP'erne så derfor aftalen om de to samlinger som et skridt i den rigtige retning. Her følger et uddrag af de forskellige udmeldinger på dommen.

Europa-Parlamentet fortsætter kampen

Europaparlamentariker Ashley Fox, der i 2011 udarbejdede forslaget om at slå de to samlinger sammen, er skuffet over dommen. Han mener, at Europa-Parlamentet skal fortsætte med at kæmpe for sagen: "*Parlamentet skal blive ved med at sende klare beskeder til Rådet om, at der er et stort flertal for et enkelt hjemsted*". Fox har dog ikke opgivet ideen om, at man fra Europa-Parlamentets side kan finde alternative måder hvorpå man kan ændre kalenderen for de 12 samlinger, med det formål at reducere antallet.

Traktatændringer på tale

Den liberale gruppe (ALDE) er ligeledes ærgerlige over Domstolens afgørelse, men er også klar til at kæmpe videre. ALDE's Edward McMillan Scott, der er en af frontfigurerne i den såkaldte Single Seat-kampagne, mener at dommen er en overbevisende grund til at arbejde for en traktatændring. Han pointerer, at når både parlamentarikere og borgere (i form af 1,2 millioner indsamlede underskrifter) ønsker ændringer, er det nødvendigt at EU-landene skrider til handling.

På den grønne gruppes vegne udtaler formændene Daniel Cohn-Bendit og Rebecca Harms, at afgørelsen tydeligt viser, at Europa-Parlamentet nu må lægge endnu mere pres på EU-landene: *"Dagens forventede afgørelse er et stort incitament til, at Europa-Parlamentet omsider må tage sagen i egen hånd og formelt rejse spørgsmålet om Europa-Parlamentets fejlbehæftede organisationsstyring"*.

Europa-Parlamentet må respektere loven

Joseph Daul, formanden for den konservative og kristendemokratiske gruppe (EPP) deler ikke den overordnede holdning til dommen: *"EU-Domstolen har blot stadfæstet loven, og Europa-Parlamentets medlemmer bør være de første til at respektere de europæiske traktater"*, sagde han efter domsfældelsen. Spørgsmålet om et enkelt hjemsted for Europa-Parlamentet har delt medlemmerne af EPP, selvom der i den seneste periode er sket et skift til fordel for et ønske om et *Single Seat*. Daul understreger, at forhandlinger om at ændre Europa-Parlamentets hjemsted hører hjemme i Det Europæiske Råd.

Med venlig hilsen

Thomas Fich (3611)

Cathrine Nygaard Christensen (11169)